

Tulpenkoning Jacob Krelage

Om de opbrengst van een partij tulpen op peil te houden, gebruikte men de 'toppers' om door te telen. Toppers bestaan ook in menselijke vorm. De bollengeschiedenis kent diverse grootheden die met hun prestaties de huidige generaties een dienst hebben bewezen. In de serie Toppers komen ereleden van de (K)AVB en de laureaten van het Nicolaas Damesfonds in beeld. In deze aflevering aandacht voor Jacob Krelage (1824-1901).

Tekst: Maarten Timmer
Foto: portretten van Haverman
in Frans Hals museum

Jacob Krelage wilde eigenlijk niet in het bedrijf van zijn vader gaan werken. Hij prefereerde een carrière in de wetenschap. Maar als enig kind vervulde hij toch de wens van zijn vader om in het bedrijf te komen. Hij besloot toen maar van de nood een deugd te maken en er het beste bedrijf ter wereld van te maken. Dankzij zijn intelligentie, werkkraft en handelsgeest is hem dat vrij aardig gelukt. Maar daarnaast ontplooipte hij tal van andere activiteiten op bestuurlijk en maatschappelijk vlak en als publicist.

TULPENKONING

Net als zijn vader probeerde hij het bedrijf vooruit te brengen door steeds nieuwigheden op de markt te brengen. Die brachten bij de introductie veel geld op maar daalden daarna vrij snel in prijs en dan moest er weer iets nieuws komen. Vandaar dat Krelage steeds bezig was om in de literatuur, in zijn netwerk en op zijn bedrijf zulke nieuwigheden op te sporen, die aan te schaffen, uit te selecteren en te verkopen. Daarbij streefde hij naar vol-

ledigheid en bouwde hij grote collecties op. De naam tulpenkoning, hem door een Franse bezoeker gegeven, maakte hij waar door uit een in 1885 aangeschafte collectie Vlaamse tulpen de Darwintulpen te kweken. Hij showde die voor het eerst op de wereldtentoonstelling in Parijs in 1889 en oogstte daar een eerste prijs en veel publiciteit.

BESTUURDER

In 1860 richtte Krelage samen met anderen de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (AVB) op. Hij werd voorzitter en bleef dat tot hij in de ledenvergadering van 24 december 1900 aftrad. Bij die gelegenheid werd hij erelid en kreeg hij een door H. Haverman geschilderd portret. Op 1 december 1901 overleed hij. Direct daarna werd een Krelagefonds gesticht om zijn nagedachtenis te eren. Daaruit resulteerde in 1924 zijn borstbeeld en in 1928 het Krelagehuis.

Krelage trad niet alleen tuinbouwbreed op als bestuurder en oprichter van verenigingen maar hij was ook actief in maatschappelijke organisaties. Zo was hij van 1872 tot 1887 lid van de gemeenteraad van Haarlem. Hij was daarin actief op het gebied van de stadsuitbreiding die toen aan de orde was. Ook zijn eigen bollengronden in het Rozenprieel bracht hij daarvoor in zodat hij ook optrad als projectontwikkelaar. Aan hem dankt Haarlem de straatnamen die de bloemisten George Voorhelm en George Schneevogt eerden, terwijl later ook zijn bedrijf Bloemhof werd bedacht

met een straatnaam (1893) en hij na zijn dood ook werd herdacht in een straatnaam: Krelagestraat (1905).

PUBLICIST

In 1846 verscheen in Dordrecht het eerste nummer van het Maandschrift voor Tuinbouw. Krelage schreef daarin een uitvoerig artikel over de teelt en handel in bloembollen: 'Opmerkingen over den handel in Bloembollen en Wortelgewassen, en derzelver tegenwoordigen kultuurtoestand'. Het artikel, gedaateerd 14 februari 1846, verschafte niet alleen bijzonderheden over de handel maar gaf ook tal van historische en botanische gegevens. Dat kenmerkte meteen al zijn schrijfstijl en benadering van de stof. In de loop van de tijd schreef hij vele artikelen en brochures voor tal van tijdschriften. Ook zat hij vaak in de redactie. Zijn laatste publicatie schreef hij op 20 februari 1899: een uitvoerig adres van het hoofdbestuur van de AVB aan de Tweede kamer tegen de plannen van de regering om de bruggen over het Noordzeekanaal in de 'Rijkstraatweg Haarlem-Alkmaar' te vervangen door een pont. Het was dan ook niet zo bijzonder dat al in 1902 zijn Levensbericht verscheen in de serie Levensberichten van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, waarvan hij sinds 1879 lid was.

Na zijn aftreden als voorzitter van de AVB wilde hij een boek schrijven over de geschiedenis van de bloembollensector. Het kwam er niet van. Zijn zoon Ernst vervulde die taak.